

Előfizetési árak:
 Évesre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 „ — „
 Negyedévre . . . 1 „ 50 „
 Egy órára . . . — „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl
 Előfizetések elfogadtnak mér-
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphatók:

Waldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedésük.

Az állam és a gyárak.

E hasárok keretében a mult szombati szám egy cikket közölt, mely a kivándorlás megszüntetésével foglalkozott. Szerzője, az anyag fejtegetésénél, azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a kivándorlást néhány év múlva meg fogja szüntetni a hazánkban most fejlődő, akkor majd virágzó gyári-ipar. A szerzőnek meggyőződésében osztozom én is, és soraim célja csak az, hogy a Magyarországon létesülő gyári-iparnak hasznos oldalát az állam pénztárával szemben más oldalról is megvilágítsam.

Hazánkban — miután gyári-ipar nálunk eddig egyáltalában nem létezett — minden gyár létesülésének azon egy okból örvend mindenki, mivelhogy ott a szegényebb osztály munkát, tartós foglalkozást találhat és nem kénytelen kenyeret idegen országban keresni, és hazánk népességét csökkenteni. Sokan — és velük a szombati számban vezérczikkező — egészen megfeledkeznek arról, hogy a gyárak maguk, mint üzleti vállalatok, óriási összegeket szolgáltatnak az állam pénztárába, mely összegeknek ugyan kétszer is meg van az értékük: először mert új jövedelmi forrást képeznek, másodsor pedig, mert ezen összegek egyenes uton a külföld jövedelméből vonatnak el.

Tekintsük csak a dolgot közelebbről:

Magyarország a cukor és cukorka szükségletét annak előtte az ausztriai gyárakból fedezte; mi az áruk alapáraival együtt megfizettük a gyártási illetéket; a

számlákon osztrák bélyegek voltak; és miután az eladók osztrák gyárosok voltak, tehát természetesen ottani váltókat is forgattak. Mivel pedig most már nálunk is vannak ilyen gyárak, a cukorlőzési illeték, bélyeg és váltódíjak a magyar jövedéket szaporítják. Hogy ezen összegek, tekintve az ország óriási szükségleteit, hány millióra rugnak, azt — úgy hiszem — nem kell fejtegetni, eléggé ismertetik a statisztikai adatok.

Hogy pedig a kereskedelmi miniszter az előnyös föltételeket, melyekkel idegen gyárosokat fölbátorít, hogy nálunk iparvállalatokat létesítsenek, nem csupán azért teszi, hogy egy — nálunk még nem létező — munkásosztályt hozzon létre: az bizonyos. Elismert szaktekintélyek tanácsát követi ezen eljárásával; és eléggé sajnós az, hogy nálunk a miniszter apró csetepatéja — mint például a legújabb egy hirlappal — képes egész polemikát előidézni, míg ellenben nagyszerű intézkedéseit s ujitásait, melyeket mint dúsán jövedelmező tőkét fektet az állam vasúti hálózatába és kereskedelmébe, a legkevesebben kísérik figyelemmel. Így például lángelmére vall a miniszter azon engedménye, a melylyel a nálunk létesített gyárakat versenyképessé tette és létüket biztosította. Mikor a király a temesvári kiállításban a brassói cukorgyár osztályában, az igazgatónál az új gyár eredményei felől tudakozódott, ez egész büszkén mondotta, hogy: „Gyárunk a legnagyobb a kontinensen.”

Hogyan történhetett ez?

Hát csak úgy, hogy a miniszter az új gyáraknak árút Budapestig ingyen szállítja. Mert hisz ellenkező esetben például a pécsi kereskedő nem használhatna brassói árút! A szállítási díjtétel minden rendelménynél csak a fővárostól a végcélig fizetendő. Ennek következtében ez áru oly olcsó, hogy az idegen verseny tökéletesen leszorított a piacról. Ezt legjobban bizonyítják az azóta létrejött egyezmények a külföldi és hazai gyárak közt.

Hogy a kiváló pénzemberek ezen intézkedést mennyire méltányolják, azt mindenki megítélheti, ha egy kicsit ellenőrzi a kereskedelmi jelentéseket. Amint például a kolozsvári „Ellenzék” jelenti, két nürnbergi mérnök nagy cementgyárat, Apor gróf szénsavgyárat, Mikes gróf gyufagyárat és Vajda-Hunyad mellett részvényesek vashámorokat állíttatnak föl.

Igen természetes tehát azon föltevés, hogy idővel, ha hazánkban éppen oly sűrű helyeken füstölögnek majd a gyárak kéményei mint a külföldön, meg fog szünni a szegényebb néposztály kivándorlása, mert hisz nem vagyunk mi oly túlságos sokan, mint Csehország lakosai, hol oly üveghuták vannak, melyekben a munkás negyvenötven krajczárért tizennégy óra hosszat kénytelen dolgozni.

Ami pedig a kivándorlást illeti, összehasonlítva más államok kivándorlottjainak számával, nálunk még nem öltött oly tenyegető mértéket mint máshol. Hogy oly nagy számmal mennek át Horvátországra

A t. közgyűlésből.

Hideg, majdnem fagyasztó szél süvített szét a városban; a közgyűlésre elszánt városatyák gallér alá bujtatott fülekkel, zsebregdelt kezekkel, nagy mogorván szaporították a lépéseiket a városháza felé.

Általános begombolkozás, ridegség, hidegség, — csak a szegény városi tisztviselők alatt izzott a parázs: a mai közgyűléstől függött, hogy megkapják-e a kvártélypénzt vagy sem. És éppen most kellett a ti ügyeteknek a fekete táblára kerülni?

Már a kapuban láttam, hogy nem lesz abból semmi. Ezek az elbujtatott füllű városatyák ma nem akarnak hallani semmit; a zsebek mélyében ököltre szorított kezek ma nem akarnak adni semmit. A szív összezsugorodott ebben a mogorva időben, s hogy hozzá se férhessen senki, hát jól bebugyolálták a városatyák a szörnyen begombolt, vastag télikabátok alá.

Papp Józsi, a mindig szegénység miatt panaszkodó „arany pógár” még a hegyébe rá is gyújtott a folyosón arra a legújabb nótára, hogy: „Filokszéra, sárga filokszéra,” a mi a „Cserebogár” melódiájára énekelve nagyon jó kódisnótának bizonyult. Papp Józsi szerint mi pécsiek már egymást faljuk, mivelhogy nincs más enni

valónk, s a kinek nem izlik ez a mi busunk, az már vándorol a szélrózsa minden irányában. Csak az a csudálatos, hogy mind emellett a városnak egyre több lesz a lakója és Papp Józsi is napról napra gömbölytűbb lesz és mindegyre egészségesebb szint ölt. Ugy látszik jól esik neki az emberhús, a mit a mészárszékekben árulnak.

*

Bent a közgyűlési teremben sincs sokkal olaszosabb temperamentum, mint odakünn. Aidinger, a ki a főispán helyett tleltül (e helyett: elnököl), szintén csak olyan fázékonyan vezetibe a gyűlést, hogy az ember a markába lehel s megdörzsöli a kezeit, a nyakát meg a vállal közé igyekszik eltüntetni.

A zsebbe dugott kezek már a gyűlés elején éreztették, hogy nem akarnak adni. A vízvezetékhez kell egy szőlő, a mit most a gazdája hatezer forintra tart.

— Hüh! — szisszentek föl a várostátik és még mélyebben furakodtak a kezek a zsebekbe.

— Ez iszonyu drága!

— Nem adunk érte annyit!

Papp Józsi is beleadja a maga szavazatját: — Nekünk mindig drágán kell megvásárolnunk későn azt, a mit korábban olcsóbban megvehettünk volna.

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Nem tud nyugodni...

Nem tud nyugodni a megölt remény,
 Sirjából újra vissza-visszajár —
 És hogy te még viszont szeretni fogsz:
 Szívemnek álnokul azt sugja már.

S szívem, én szenvedő szegény szívem
 A csábítónak dörén hinni kész,
 S nem sejtji, hogy mi lesz a vége majd:
 Megőrülés, bú, kín, halotti vész.

Oh mert csalódnai egyszer is elég;
 Kétszer csalódnai, sirba vinne az!
 Ne légy te hozzám olyan jószívű,
 Ezzel szívemre csak veszélyt hozasz.

Mivel te nyájas és kegyes valál,
 Lásd újra éled a megölt remény...
 Csak légy te hozzám büszke és hideg,
 Tán így lemondhatok s feledlek én!

Mert hogyha jó vagy és szived kegyes,
 Megölt reményem újra visszajár;
 S mivel szeretni úgy se' fogsz soha:
 Az új csalódás sirba vinne már.

Zoltán Vilmos.

és Slavoniába, azon ne csodálkozzunk. Ezek a kivándorlók nem szegények. Ezek azért mennek el, mert itt kevés s e mellett drága földjük van; ott pedig vannak tájak. — a határvidék — ahol még húsz, harmincz forintért kapnak egy hold földet — és az ott lakók állami failletményt is élveznek, terményüket pedig egy negyed vagy egy fél forinttal jobban fizetik meg, mert egész közel vannak a kikötő városokhoz.

Igen sok eszköznek kell együttesen működniök, sok évi fáradságos munkába fog kerülni, míg azt elérhetjük, hogy Európa világkereskedelmének hegemoniáját megközelíthetjük. Mert hisz ez lesz a cél! Hogy a saját szükségleteinket fedezzük, ahhoz nem kell oly túlságos sok gyár, hanem a régi „tengerre magyar” mondat most áll előttünk.

Czélunk az, hogy kereskedelmünkkel a Keletet meghódíthassuk; és ha azt elértük, hogy áruinkkal a Kelet kereskedelmi piacait meghódítottuk, díjszabályzataink oly olcsók lesznek; hogy a külföld tengeri kereskedelmét győzhetjük le, úgy mint eddig az ausztriai; akkor nyugodtan tekinthetünk a jövő elé: államháztartásunk egyensúlya nemcsak helyre áll, hanem a rákbetegség operálásához, az államadósság törlesztéséhez láthatunk majd.

Ha pedig ezt el fogjuk érni, úgy magyar ember Amerika földjére csak akkor fog lépni, ha valamelyik magyar intézet pénztárát viszi magával.

Nagy Sándor.

HIREK.

— **(A város rendkívüli közgyűlése.)** Csütörtökön délelőtt főképp a jövő évi budget tárgyalása végett, de néhány kisebb folyó ügy elintézése végett is, rendkívüli közgyűlést tartott a város képviselő testülete. A főispán távollétében Aiding er polgármester elnökölt a gyűlésen. Az első és második pontja a tárgysorozatnak 2 állás betöltése volt, mire nézve azonban a kijelölő bizottság nem tehetett előterjesztést, mert a bizottság elnöke a főispán, s ennek távollétében a bizottság ülést sem tarthatott.

Mégis a polgármester az első helyen kijelölt községi bírói állás betöltésére, a mit elhalogatni az ügy érdekében nem lenne helyes, azt a javaslatot tette, hogy ezt az állást töltsék be ideiglenesen. A bagatel törvény ugyanis — az igazságügyminiszter egyik kijelentése folytán — reformnak néz eléje, s meglehet, hogy a város, mint törvényhatóság nem is lesz kénytelen külön bagatel-bíróságot tartani; ez által ha a város most véglegesen választana községi bírót, abba a helyzetbe juthat, hogy egy tisztviselője állás nélkül maradna. A polgármester tehát ajánlja, hogy a közgyűlés helyettesítés útján küldje a bírói székre a két folyamodó közül H a k s c h Emil köz- és váltóügyvédet. A közgyűlés általános helyesléssel fogadta el ezt az indítványt. — Vita után megszavazta a közgyűlés a vízvezeték ellenviztartójának elhelyezésére szükséges Karay-féle szőlő vételárát, 6000 frtot, melyet a vízműre fölvevett 600.000 frtból fognak kifizetni; valamint megszavazta a közgyűlés az alsó malomutcai Marton-féle malomi vízjognak a város részére való megvételére szükséges 5400 frtot is, — ellenben a városi kezelőszemélyzetnek drágasági pótlékért benyújtott kérelmét visszautasította, a mint azt a tanács is elutasítandónak találta. Aztán a jövő évi költségvetés tárgyalására tértek át, melyet a pénzügyi és gazdasági választmány javaslatai kapesán el is fogadott a közgyűlés — annyit kötvén ki, hogy az erdei jövedelmek nagyobb emelése végett a gazdasági választmány kellő körültekintéssel gondolkozzék olyan módokról, melyek szerint a szál- és tűzifa jobban legyen értékesíthető, mert a jelenlegi eredménnyel a közgyűlés nincs megelégedve. A közgyűlés még 12 óra előtt végezte be a tárgyalásait.

— **(A novemberi előléptetések.)** Ő fősége kinevezte köröspataki Kálnoky Gusztáv gr. altábornagyot és közös külügyminisztert s P a a r Ede gr. altábornagyot és ő fősége főhadsegédét lovassági tábornokká, Bolfras Arthur vezérőrnagy főhadsegédét és ő fősége katonai irodájának főnökét altábornagygyá.

— **(A pécsi kir. tábla köréből.)** Az igazságügyminiszter A b a y Leo lengyeltői kir. járásbírói albirót a pécsi királyi ítélőtáblához tanácsjegyzőtül rendelte be.

— **(Pallavicini Majláth Etelka örgrófné)** november hó 3-ikan érkezik városunkba, hogy ugyanazon hó 4-én tartandó jótékonycélu hangversenyen közreműködhessék, s a főpróbán is jelen lehessen. Ez alkalommal töb-

ben jönnek Pécsre a vidékről is, hogy a jótékony célt előmozdítsák s a nemesszivű grófné énekében gyönyörködhessenek.

— **(A „Pécsi Dalárda” jubileumára)** az újabb, műsoros meghívók is szétküldtek, azonban a műsorba hiba esuzott be, a mennyiben Ruhné Valéria úrbölgly a II. szakasznál nem az „Alvajáró”-ból énekel, hanem Erkel Ferencnek „Névtelen hősök” című eredeti magyar operájából. A hangversenyt — mint tudva van — táncz követi s előzőleg a közönség a „Nemzeti Casino” diszes társalgó termébe vonul, hogy a hangverseny-termet kiűrtsék a tánczra. A táncz-zenét a katonazenekar szolgáltatja. A másnapi istentiszteleten Ágh Timót dr. főgimnáziumi tanár, a daloskör működő tagja mondja a misét teljes segédlettel, mialatt a daloskör Hoffer miséjét adja elő. A hangverseny helyárai ezek: I. II. sor 3 frt, III—IX. sor 2 frt, XVI. sor 1 frt 50 kr., állóhely 1 frt. A diszlakomán egy teríték ára 3 frt. Jegyek válthatók Valentin könyvkereskedésébe.

— **(A novemberi előléptetések a mi hovédségünkben.)** A hovédségnél a következő előléptetések történtek: 1. a tényleges állományban a gyalogságnál: Kálmán Frigyes alezredes ezredessé a 19. gyalogezred állományában. I. oszt. századosossá: kishalmágyi Hollaki György és Mihalecsics György II. osztályu századosok a 19. gy. e. állományában; II. oszt. századosossá: Papp Mihály főhadnagy a 19. gy. e. állományában; főhadnagygyá: Pinterich Lajos hadnagy a 19. gy. e. állományában; hadnagyokká: Grész Károly és bizáki Puky Béla hadapród-tiszthelyettesek a 19. gy. e. állományában; a lovasságnál: Kristóf Béla őrnagy alezredessé a 8. honvéd huszárezred állományában; főhadnagygyá: Csigo Kálmán hadnagy a 3. honvéd lovasdandár állományában; hadnagyokká: Viczián Albert és Siráky Aladár hadapród-tiszthelyettesek a 8. h. h. e. állományában. 2. a tartalékban: Fejérváry Imre báró tart. hadnagy főhadnagygyá a 8. h. h. e. állományában; továbbá főhadnagyhadbíróvá: Stockinger László dr. 19. h. gy. e. tart. tizedes és kir. törvényszéki jegyző. — A honvéd orvositisztikarban a tényleges állományban: I. oszt. ezredorvossá: Rozs István II. oszt. ezredorvos a 19. gy. e. állományában; a tartalékban: főorvosokká: Lechner Antal dr. és Spitzer Mór dr. tart. segédorvosok a 19. gy. e. állományában; segédorvosokká: Kertesy Béla dr. és Barta Gyula dr. seg. orvos helyettesek a 19. gy. e. állományában. A m. kir. csendőrségnél Neumayer Szilárd és Buday Gyula csendőrhadapród-tiszthelyettesek a pécsi VI. számú csendőrkertület állományában. A kezelőtisz-

A városatyák unisono bólyongattak rája: — Úgy van! Igaza van!

Mert hát ők is jól tudják azt, hogy milyen jó üzleteket szoktak csinálni a város javát szivükön viselő Brázovics Athanázok, a kik megszabolva a fortifikáció terveit, jó előre megveszik a város orra elől a szükséges telkeket s aztán hazafiasságból, patriotaságból átengedik a városnak, lemondanak a város javára — kétezer helyett hatezer forintokért.

De bizony nem drága akkor az a telek.

Csak hogy ennek a mostani hatezer forintos teleknek nem gutgezint a gazdája, ez már drága. S mikor bebizonyították, hogy nem drága, hát akkor meg kisütötték, hogy van erre a czélra más telek is — hátha az olcsóbb is, jobb is, s hátha ezt a telket csak azért választotta Zellerin, mert ezen ő könnyebben dolgozik, mint a köves, sziklás talajon?

Hobó, ezt már nem engedte a főmérnök. Az ő logaritmusával meg cosinusaival ne alku-dozzanak ezek az univerzal zsenik!

— Ami ki van számítva, az — kérem — ki van számítva. A mi számaink csalhatatlanok. Azok nem nézik, hogy kifíanak a szöleje-telke, hanem licitáció nélkül kimondják, hogy ide kell és sehova máshova!

Nagyot néztek a szab. kir. bürger geológusok, technikusok, fizikusok, architektusok — s elhallgattak.

— Ez a gyerek mégis többet tud mint én — mormogta a papirosszipkájába Bubregb, a ki ezelőtt még pár percczel egy technikai akademia főigazgatójának méltóságával mondta ki, hogy:

— Engem nem győz meg semmiféle szakértő afelől, hogy csupán ez az egy hely alkalmas a víztartóhoz.

Ezt hát el kellett fogadni.

— De ha már így vagyunk — dörmögtek az öregek — hát akkor csak azért sem adjuk meg a kezelőszemélyzetnek a drágasági pótlékot.

És nem is adták meg. Boldogan fogtak bele a költségvetésbe, hogy no hiszen majd itt lesz még csak sok, a mit nem adunk meg!

Pedig hát megadtak ők mindent, amit a pénzügyi választmány akart; csak a tisztviselők kvártélypénzét nem — no de hát azt nem is akarta még a pénzügyi bizottság sem.

A ki valami érdekes veszekedést várt a költségvetés körül, az alaposan csalódott. Csak Aiding er és a fakereskedő Engel csipkedték egymást véges végig. Hol az egyik nyomott egy baraczkot a másik fejére, hol meg a másik adta vissza, de már a francia fajtából.

Ennek a szelid lelkületű, csendes Engel Jóskának tudni illik egyszer az a szerencsétlensége támadt, hogy rossz kedvében találta Aidingert a közgyűlés előtt meginterpellálni valami miatt, a miben a mi hosszú haju, de nem rövid esztű Engelnk ázsiai állapotokat emlegetett. Aiding er epésen vágott vissza Engelnek az ázsiai állapot kifejezés miatt. Engelnek hát jó alkalmat adott a rendőri jövedelem czim a költségvetésben, hogy fölhozakodjék az ő Ázsiájával s azt Aiding er fejére borítsa.

Elpanaszolta, hogy kevés a rendőri bírság, nem veszik szigoruan a rendre ügyelést.

— Ott van például az ebtartási szabályrendelet, melyet nem visznek keresztül kellő erélylyel. Ebben a tekintetben elmondhatjuk, hogy nem ázsiai állapotok között vagyunk — nem, ezt nem merem mondani, nehogy a nagyságos polgármester úr haragját ismét magamra vonjam — hanem mondjuk, hogy konstantinápolyi állapotok vannak nálunk. Konstantinápoly tudni illik még Európában van.

— Jó viccz! — kacagták a padok.

Hüh! hogy kidagadt ettől az Aiding er mélyen összeránczolt szemöldöke. Ő nem vette viccznek. Vágott is aztán rá olyat — de azt már nem irom ide, mert az már — nem viccz.

Dr. Muki.

tek állomány-csoportjában a tényleges állományban I. oszt. százados kezelő-tiszt: **Nehrebeczky Károly** 19. b. gy. ezredbeli II. oszt. százados kezelő-tiszt; s végül a tényleges állományban II. oszt. főállatorvossá: **Vartisz Károly** 8. honvéd huszárezredbeli állatorvos.

— **(Mindszentek- és Halottak napján)** a szokott időben, vagyis reggeli 9 órakor fényes istentisztelet lesz naponként a székesegyházban, melyek alatt megyés püspökünk fog cselebrálni. A halottak napját követő kedden szintén ünnepélyes gyásztisztiztetés lesz, melyet szintén megyés püspökünk fog tartani az elhunyt püspökök lelki üdvéért, melyért a püspöki székhelyvel bíró városokban évenként mindenütt külön gyászmisét szoktak mondani.

— **(Községi- és körjegyzői vizsgálatok)** e hónap 26. és 27. napján folytatólag a megyeház nagytermében. E vizsgálatokra megyénkbeli tizenhárom jelentkeztek, kik a hétfőn tartott írásbelit szerencsésen le is tették. A szóbeli vizsgálatok kedden tartották meg **Sey László** Baranyavármegye főjegyzője elnökelete alatt. A vizsgáló-bizottság tagjai voltak: **Sey László** árvaszéki elnök, **Németh Ignác** főügyész, **Salamon József** tanfőügyelő, **Perczel Kálmán** helyettes p. u. igazgató, **Podgolerác Sándor** és **Klombauer Antal** körjegyzők. A vizsgálatok eredményét kedden este hirdette ki a vizsgáló-bizottság elnöke, mely szerint **Stranczinger János**, **Hitre Ödön**, **Ivanovits József**, **Lauschmann Vincze**, **Steinmacher Ferencz**, **Csanády István**, **Csida Gyula**, **Pinka László**, **Pintér Sándor** és **Pintér Imre** képesítetteknek nyilvánítottak. A többi 3 vizsgázót a bizottság, miután a szóbeli vizsgálatok követelményeinek meg nem feleltek; visszavetette.

— **(Az egyházmegyéből.)** **Singer Keresztély**, szakadati plébános, megrongált egészségének helyreállítása végett a telet Görzben tölti, mely idő alatt a lelkészi teendőket **Mundbrod Ferencz** ottani segédlelkész végzi.

— **(Hitoktatói vizsgálat.)** **Rattman Román** szent ferenczrendi áldozópap és főreáliskolai hitoktató az elmúlt héten sikeresen tette le az egyházmegye középiskolai hittanárképesítő bizottsága előtt a hittanári vizsgálatot, a miről oklevelet is nyert.

— **(Pécs is kap vasuti üzletvezetőséget.)** A F. Z. a pécs-bares-mohácsi vasutak üzletvezetőségre vonatkozólag arról értesül, hogy a dologban újabb fordulat állott be. Baross ugyanis ezt az üzletvezetőséget, mely sehogy sem tartozhatik a budapest-fiumei üzletvezetőséghöz, még sem viszi Zágrábba, hanem a január 1-től föllállítandó 9 üzletvezetőség mellé még egy 10-ediket is állít föl — és pedig **Pécs**ett a pécs bares mohácsi vasutak számára. A F. Z. sem meri teljes bizonyossággal állítani, hogy ez csakugyan így lesz, de úgy hiszi, hogy az ő forrása ezuttal nem üzött vele tréfát annál kevésbé, mert a vasuti tékép is a fönt vázolt terv mellett argumentál. Nos hát a minap mi is abból a vasuti téképből meritettük a követelésünkhöz az argumentumokat, melyek a mellett szólnak, hogy az elrabolt pécs-bares-mohácsi üzletigazgatóságot vissza kell adni Pécsnek, mely így ismét vagy 100 családdal szaporodnék.

— **(Czisztercziták Szabadkán.)** A cziszterczita tanítórend gimnáziumainak megint szaporodott a száma. A szabadkai gimnáziumban a jövő iskolaévben czisztercziták fognak tanítani. A legutolsó városi közgyűlésen határozták el ezt s egyuttal megbízták a polgármestert, hogy a renddel lépjen érintkezésbe. A rend kormányzója hajlandónak nyilatkozott hat tanárt s egy igazgatót küldeni Szabadkára. A város a gimnázium számára egy új korszerű épületet fog emelni.

— **(Hirtelen halál.)** Csütörtökön délután 1 és 2 óra közt egy **Pucher Ferencz** nevezett utczaseprő éppen munkáját végezte a Ferencziek utczájában, midőn hirtelen összeesett és mozdulatlanul terült el a földön. Az értesített rendőrség a segélyül hívott kertületi orvossal nyomban megjelent a helyszínén, honnan a szerencsétlen munkást lakására szállították. Az orvosi segély mit sem használt már, mert az öreg agyszélhűdés érte, mi rögtön halálát okozta.

— **(Érdekes ásatások.)** **Wosinszky Mór** apari plébános, megyénk e jeles régiség buvára érdekes ásatásokat eszközölt a tolna-megyai **Kölesd** falu mellett elterülő „Terézia

major“ nevelő birtokon, mely **Bernrieder József** földbirtokos tulajdonát képezi. E helyen ugyanis nagy népvándorlási sírmezőket fedeztek föl, a hol már eddig is körülbelül 30 sirt ástak ki, melyekben különféle alaku edényeket, bronz és ezüst darabokat, lándzsákat, női csontvázakon a legkülönbözőbb alaku függőket, nyakékszereket találtak. **Wosinszky** az ásatásokat az idénre már befejezte, de a jövő évben ismét folytatni fogja azokat, miután reméli, hogy e helyeken még érdekes régiségekre fog bukkanni.

— **(Az iparostanonczok nappali iskolába járása)** a **Fünfkirchner Zeitung**ban úgy van föltüntetve, mintha ennek oka az iparos iskolai bizottságban rejlenék. Erre nézve a következő sorok közlésére kértünk föl: „Nagyon tévednek az illető érdekeltek. A bizottság belátja, hogy az iparosok érdekében jobb volna az oktatást az esteli órákra áttenni, de az nem tőle függ, hanem a városi tanácstól, melynek az oktatás eszközölhetése végett a gázvilágítást két iskolaépületbe kellene vezetni, mert ősszel és télen esti 6 órakor, világítás nélkül, nem lehet tanítani. Hogy a bizottság az érdekelt gazdák érdekeit mennyire tartja szem előtt, megmutatja azzal, hogy a tavasz beálltával, midőn este 6—8 óra között már világítás nélkül tanítani lehet, az oktatás idejét ezen időre helyezi át.

— **(A régi székesegyházi kano-nokszékek Hatvanban.)** Azokat a kiváló műbecsessel bíró régesrégi káptalanszékeket, melyek a mi régi székesegyházunk szentélyében voltak elhelyezve a káptalan tagjai számára, **Dulánszky püspök** és **Krenedits hatvani prépost** áldozatkészsége tolytán Hatvanba vitték, az ottani prépostsági templomba. Hatvanban a prépostnak ugyan nincs káptalanja, de a múlt században a praemontrei kanonokok káptalanja ott volt, s ennek emlékezetül szerezte meg **Krenedits** prépost az újból épült és berendezett pécsi dom régi és értékes faragványu stallumait saját temploma számára, mely most a főváros legtöbb katolikus templománál is gazdagabb.

— **(Jótekonyczélú táncmulatság.)** A baranya-sellyei fiatalság f. hó 25-dikén az ottani nagyvendéglőben jótekonyczélú táncmulatságot rendezett, melyen a vidéki intelligencia is nagy számban képviselve volt. Pécsről is többen rándultak ki a táncestély kedvéért, melynek fényét az is nagyban emelte, hogy azon **Draskovich gróf** is jelen volt. A négyest 25 pár tánczolta, s a jókedvű fiatalság egész reggel 5 óráig volt együtt. Mint értesülünk a jótekonyczélú táncmulatságnak nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is igen szép sikere volt.

— **(Magyarosodás Baranyában.)** **Pogány községben**, melynek lakossága két harmad részben horvát anyanyelvű, 94 iskola-kötelezett tanuló szépen halad a magyarnyelvben. A gyermekek, kik otthon nem hallják a magyar szót, az iskolában elsajátítják azt úgy, hogy már meglehetősen beszélnek magyarul. Jól olvasnak és az olvasottakat meg is értik, írásaik is szépek. **Palenkó** tanítójuk egészen büszke arra, hogy tanítványai szépen haladnak a magyar nyelvben. Ha minden horvát ajku iskolában így haladnak a magyar nyelvben, úgy az óhaj a magyarosodásra nézve teljesezésbe megy. — Tudósítónk még a következőket is írja: „A községben lakó evangélikusok tanítója, kinek csak 250 frt fizetése volt, e miatt otthagya állomását, s most 34 tanköteles gyermek nem részesül az oktatás áldásában. A községnek van faiskolája is, ennek képe a következő: a bejáratnál nincs ajtó, a faiskolában áll néhány kopasz fa, melyek úgy néznek ki mint egy seprő; van 20 darab eperfa, melyeket már rég az utak mellé lehetett volna kiültetni; van mintegy 100 drb két éves eperfa-csemete; ha sokat mondunk: 20 szál alma-és körte-vadoncz. Ilyen formája van a pogányi faiskolának, melynek czélja a fanemesítés volna. De csoda-e, mikor a faiskolát a falusi kisbíró gondozza, a ki a fanemesítéshez egyáltalán nem ért. Kolompért természet benne. Meddig tűrik az ily állapotokat? Hol van a közigazgatási hatóság fölügyeleti kötelessége?“

— **(Legújabb útkészítési módszer.)** Kapard le az országútról a port, teregsd be kavicssal, azután a port dobjad a tetejére és — kész az út, melyen nem is lesz sár. A ki ennek a receptnek a valóságáról meg akar győződni, az menjen avagy fáradjon a pécs-siklósi országút városi vonalára, hol most tatarozzák az utat, és győződjék meg. Nem hisszük, hogy az **Mac Adam** újabb találmánya volna.

— **(Romlott halak elkobzása.)** A rendőrség szigorúan ellenőrzi a halárusítókat s szerdán is 88 kiló és 60 deka súlyu romlott halat kobozott el az egyes halárusítóktól, kiket egyuttal szigorúan megfenyítették azon ígérettel, hogyha a föntemlített eset ismétlődik, akkor komolyabb eszközöket fognak igénybe venni.

— **(Mikor lesz új színházunk?)** Beavatott körökből nyert értesülésünk szerint a pécsi nemzeti színház építésére még jó sokáig várhatunk. Az a bizottság, mely a beérkezett tervek megbirálására kiküldetett, még nem határozott a fölött, hogy melyiket ajánlja a városnak elfogadásra, sőt egyáltalán a tüzetes megvizsgálásra eddig ideje sem lehetett — lévén az illető szakértők még aktuális ügyekkel szerfölött túlhalmozva. Ahogy mi értesülünk, ez a bizottság nem is fog dönteni ebben a kérdésben, csak véleményt nyilvánítani, fönttartván az ítéletet az országos mérnökegyesületnek, mely t. i. a szilkebb pályázatot ajánlotta **Pártos Lechner** és **Lang Steinhardt** tervezők között. Ha pedig a kész, elfogadott terv is megvolna már, akkor sem lehetne a színház építését megkezdeni, mert nincs meg és még sokáig nem lesz meg a hozzá szükséges pénz. Különösen visszavetette ezt a kérdést a megye által már megszavazott s a miniszterium által visszaszopott 40.000 frtnak elvesztése. A miből pedig a tanács a színházat tulajdonképen föl akarja építeni, a laktanyák után nyerendő bérösszeg még nincs és egyhamar nem is lesz a kezünkben, mert a jövedelmező laktanya még föl sincs építve, csak a tavasz felé kezdik meg az építést s abból a jövedelem csak az azután következő tavaszkor lesz érezhetővé. Tehát a mi régóta óhajtott színházunk tavasza még nagyon is a tél hava alatt szendereg végtelen erkölcsi kárára a város társadalmi életének, mely művelődésében, izlésének fejlődésében, ilyen viszonyok között, évtizedekre vetetik vissza.

— **(Katonai és polgár.)** Egy berlini lap történeti visszaemlékezéseket közölve, közli egyebek közt **III. Frigyes Vilmos** porosz királynak egy katonai rendeletét. A rendelet közel száz esztendő, de nálunk azért most is aktuális. Így hangzik:

„Nagyon kellemetlen volt hallanom, hogy különösen fiatal katonatisztek fölsőbbiséget akarnak maguknak biztosítani a polgárok fölött. Én majd tudni fogom a módját, hogy a katonák tekintélyét érvényre juttassam, mikor erre szükség lesz: a hol ők a polgártársaikat életükkel és vérükkel kötelesek védelmezni. De ezenkívül ne merészeljék megbántani az én polgárait a katonák, bármily rangjuk, vagy állásuk legyen is, mert a polgárok tartják fönn a hadsereget. Nem az én kényeremen, a polgárok kényerén élnek az én parancsnokságomra bízott csapatok. A ki megváltozhatatlan parancsom ellen cselekszik, az fogsággal, elcsapással, vagy halállal fog lakolni. — Berlin 1798 január 1-én **III. Frigyes Vilmos**.“

— **(Nekik phylloxera kell.)** Német-Keér tolnamegyei község úgy látszik megirigyelte a többi bortermelő vidékeket, a melyek rogyásig tele vannak phylloxerával; mert ők meg azért búsulnak, mivelhogy nekik nincs abból a fajtából. Ez a boldog falu homokos talajba akar szőlőt ültetni, a mihez megvan a területe is; de a községbe nem szabad vesszőt bevinni, mivel az ő szőlőterületük eddig még phylloxera nélkül — nem annyira szükölködik, mint inkább vígan virul. A német-keérik azt eszelték hát ki, hogy ők hivatalosan konstatáltatják a phylloxera jelenlétét, a minek utána már nem fogják megtagadni a vesszőbevitelt. Csakhogy a phylloxera-biztos nem volt hajlandó valótlanságot állítani, s inkább azt tanácsolta, hogy kérjen az előjáróság engedélyt a miniszteriumtól s az talán meg fogja engedni a szőlővesszők bevitelét.

— **(Hogyan őrzik a községeket a ragadós körömfájástól.)** **Tengerin**-ről írják nekünk, hogy ott múlt vasárnapon valami **Kürschner I.** nevű siklósi halárus ott jart **Tengerinen**, s nemcsak hogy a vasárnap munkatillalom ellenére halat árult — mivel, úgymond, ő szombaton nem ül kocsira — hanem szénáért halat cserélt a faluban, a melyben pedig a ragadós szájs- és körömfájás uralkodik, s e miatt a község zár alatt is van és onnét szénát kivinni nem szabad. A falu végére őrt is állított e végett a bölcs előjáróság bizonyára csak azért, hogy ott álljon nap-nap mellett; de hogy a szénát kivívó kocsikat föltartóztassa, arra aligha

kapott utasítást, mert a halárust is szabadon engedte, huzcolni tovább a nyavalyával infecziált szénát. — Azon a vidéken infecziálva és zár alatt állanak Tengerinen kívül még Cz.-Bogád, Egerszeg és Monyorósd.

— **(A távirati díjak szabályozása.)** Említettük már, hogy Baross kereskedelemügyi miniszter a távirati díjakon is változtatni akar s az alapárát törölve egységes szódíjat fog behozni. E díjszabályozáshoz most már nemcsak az osztrák, hanem a német birodalmi kormány is hozzájárult, s e szerint Németország, Ausztria és Magyarország egész területén 1892. január 1-től fogva a három krajczárban megállapított egységes távirati szódíj lép életbe, melynél 30 kr. a díj minimuma.

— **(Vizek apadása.)** A hosszú ős, mely majdnem csapadék nélkül szűkölködött volt, nemcsak a földet szárította ki, hogy vetni se lehetett, hanem a nagy vizeket is derekasán megapasztotta. Arról már írtunk, hogy a Dunában alig tudnak járni a hajók, annyira leapadt; ugyanígy kiszáradtak a legterjedelmesebb tavak is, köztük a hatalmas kopácsi tó, melyben alig van már víz és sekélyebb részei teljesen kiszáradtak úgy, hogy roppant halmennyiség hever a víz nélkül szűkölködő pocsolyákban elpusztulva. A halpiacon e nagy vízhiány folytán rendkívül sok a hal, de nagy része élvezhetetlen is, mert erős pocsolya van. Hihetőleg nem is a legegészségesebb hal kerül ilyenkor piacra, hanem holmi féldöglött összeszedett mocsári hal, a mire föl hívjuk a rendőrség figyelmét.

— **(Az új vizözön.)** Az ismert időjós, Falb Rudolf, nemrég fölolvastatott Meinigenben a kritikus napokról, özönvizekről és a jégkorszakról. E fölolvastatása alkalmával a jövő 1892-ik év márczius 28-ikát és április 26-ikát, mint e század legkritikusabb napjait jelölte meg. A jövő esztendőben, állította Falb, oly sürű eszések lesznek, hogy a föld legmélyebben fekvő részei okvetlenül el fognak mocsarasodni. Fölolvastatása folyamán előadta, hogy a legkedvezetlenebb idő a földre nézve az, mikor mind a hat faktor (a holdközeli, napközeli, stb.) egyszerre működnek össze. Ez az özönvíz, vagy a jégidő; ilyen idő minden tízezer esztendőben egyszer következik be a földre. Az utolsó özönvíz 4000 esztendővel volt Kr. e. Ettől fogva a klimatikus viszonyok egyre javultak és Kr. u. az ezredik esztendőben érték el tetőpontjukat. Ez volt az az idő, mikor egész Németországban megtermett a bor. Az ezredik évtől fogva az éghajlati viszonyok a nagy csapadékok következtében ismét kedvezőtlenebbé váltak s a levegő hőmérséklete apadni kezdett. A „legközelebbi“ özönvíz, mely az egész emberi kulturát meg fogja semmisíteni, 6400-ban lesz... Nagy mondás, melyet Falb úr annál könnyebben megkockáztathat, mert 4600-ban bizony senki sem fogja közlünk megczáfolni!

TANÜGY.

— **Pécs szab. kir. város összes tanintézetének statisztikai kimutatása az 1891/92. tanévre.** Schneider István főltügyelő igazgató betérjesztette az iskolaszéki elnökhöz a város összes tanintézteibe beírt 6—12 és 13—15 éves pécsi tanköteles gyermekek szám- és névszerinti kimutatását. E szerint beíratott a belvárosi fiúiskolába: 430, a belv. leányiskolába: 94, a szigeti külv. fiúiskolába: 338, a szig. külv. leányiskolába: 308, a Rudolfinum árvaházi leányiskolába: 36, az Ágoston-téri fiúiskolába: 408, az Ágoston-téri leányiskolába: 253, a felső vámbház-utcai fiúiskolába: 317, a felső vámbház-utcai leányiskolába: 300, a közs. polg. leányiskolába: 171, a bányatelepi fiúiskolába: 398, a bányatelepi leányiskolába: 380, a tanítóképződei gyakorló iskolába: 34, a nőzárda leányiskolába: 625, az izraelita fiúiskolába: 212, az izraelita leányiskolába: 174, a Libscher-féle magán intézetbe: 42, a Werner-féle magán intézetbe: 44, a helybeli kath. főgimnáziumba: 175 (pécsi), a helybeli áll. főreáliskolába: 193 (pécsi), a népiskolai iparos tanonciskolába: 205, a reáliskolai tanonciskolába: 53, a Zsolnay-gyári tanonciskolába: 29 s végre az alsófoku keresk. iskolába: 34 gyermek. Ha már most az összes tanintézetekbe beírt pécsi tanköteles (6—12 és 13—15 éves) gyermekek számát vagyis 5385-öt az összeirt 5444 tankötelessel hasonlítjuk össze;

azt konstatálhatjuk, hogy a tényleg iskolába járók száma a tankötelessékénél 59-czel kevesebb. Ha azonban az iskolákat látogató tanköteles koron túliakat, összesen 322-t, is számba vesszük; akkor a tényleg iskolába járók száma 5707, tehát 263-mal több, mint az összeirt tankötelessék száma. Ezen szám a — főltügyelő igazgató jelentése szerint — az év végéig még jóval növekedni fog.

VEGYESEK.

— **Hogy mit is vegyünk karácsonyi ajándéknak?** Nem volna nehéz megválasztani, ha rendes időben reá gondolnánk. Többnyire azonban az utolsó napokra halasztják a megrendeléseket, amikor már mindenütt sok a dolog, és ebből következik az aggodalom, vajjon meglesz-e a megrendelt ajándék? Idejekorán kell tehát a beszerzésre gondolni. — Mint igen célszerű karácsonyi ajándékot ajánlhatjuk a fénykép után készülő életnagyságu képeket. Örökös emlék. Ilyeneket (fénykép után) készít az 1879. óta Bécsben Grosse Pfarrgasse 6. főnnálló többször kitüntetett Siegfried Bodascher-féle műintézet. Bővebb felvilágosítást a mai számban megjelent hirdetés ad.

CSARNOK.

Tövises az élet utja.

Elbeszélés, írta: Karay Anna.

(Folytatás.)

Charitas.

I.

Atyám vegyész volt, a belvárosban nagy vegyműkereskedéssel bírt, de mi a külvárosban laktunk egy kényelmes kis földszinti házban, melyet még öregatyám építtetett.

Nem is emlékezem reá, olyan kicsiny voltam, midőn az udvari lakást egy idegen családnak bérbe adták szüleim.

Idegenek voltak ők hazánkban is. Arde-mont nyelvmester volt, olasz, francia és angol nyelvet tanított, neje észak-német nevelő, kit egy grófi családnál ismert meg és választott ne-jével. Egyetlen fiacskájuk volt, szakasztott mása gyönyörű anyjának, szőke, tejfehér arcu, kék szemű, Cornelisnek hívták s nekem mióta csak emlékezem elváhatatlan játszótársam.

Egy zsámolyon ülve betűzgettük az a-b-c-s könyveket, kéz közben ballagtunk naponkint az iskolába s együtt kergetőztünk az udvaron, üt-tük a lepkeket a réteken.

Midőn én 11, ő 14 éves volt, egy pünkösdi napon, ujdonatú fehér mousselin ruhámat bemutatni átfutottam hozzájuk.

Rekkenő meleg délután volt, karomon függött kis kosaram, abban ozsonnám, fölszólítottam Cornelist, hogy tegye ő is hozzá az övét és menjünk ki játszani a „mi birodalmunkba.“

Cornelis hamarosan bevégezte elkezdett föladványát s kéz közben örvendezve futottunk végig az utcán, mely azon a részen az utolsó volt s egy nagy virágos rétre nyílt.

Az volt a „mi birodalmunk.“ — Legkedvesebb játék formánk volt a „királyos,“ akkor természetesen mindig Cornelis volt a király, én a királyné, alattvalóink a többi gyermekek és birodalmunk e festői szép hely, melyhez hozzá tartozott a rétet keresztül szelő patak, a hegy a kis kristályvizű tengerszemmel és a rengeteg erdő kezdete, melyben a „buvóska“ alkalmával elrejtőzni szoktunk.

Hogy, hogy sem, ma pajtás nem akadt.

— Te Charitas, — szólta Cornelis — ma nem lehet királyost játszani, hisz nincs alattvalónk. Játsszunk tündérest. — Te éppen ahoz vagy öltözködvé.

— Oh hogyne, hogyne! — kiáltottam — csak hamar koszorut, virágokat!

— Tudod hogyan lesz? Én pásztor leszek

ezeket a fehér köveket szétrakjuk a fűben, azok lesznek a bárányaim. Mig én itt a fa alatt alszom, te ellopod kedvencz bárányomat és jól elrejtőzöl az erdőszélben. Én keresni foglak s ha megtalállak, nagy lakomat csapunk. Addig csak eljönnek a gyerekek, — akkor lapdázunk.

Tele akgtattuk a ruhámat virággal, csak koszoru hiányzott.

Ugy segítettünk a dolgon, hogy Cornelis fölűszott a tengerszemhez és letépett egy indát a sziklára boruló futóborostyán lombja közül. Az kész koszoru volt.

Ugy történt minden, mint határozva volt. Cornelis arcczal a fűbe borulva aludt, én elloptam a leggömbölyűbb fehér kőbárányt és neki iramodtam az erdőnek, hogy benne elrejtőzzem.

Valami kegyetlen démon azt sugta a fülembe, hogy most ne elégedjem meg a jól ismert határral, hanem, hogy Cornelis egyhamar meg ne találjon, menjek be az úttalan rengetegbe.

A füvek oly egyformák voltak, a fák egymáshoz annyira hasonlóak, nem is álmodtam mily messze elhagytam a gyalogutat s még mindig beljebb, beljebb törtem. Végre, sokára, midőn már nagyon fáradt voltam, találtam alkalmas buvó helyet.

Egy vén odvas tölgyfa volt az, mohos, szúette oduval, melybe gyorsan befészkeltem magam, és ölembe helyezve a követ hangosan kiáltottam:

— Szabad, Cornelis!

Halotti csend volt körülöttem, még a levél sem mozdult és az a nyomott, tikkasztó hőség, mely még itt az árnyékban is szinte gyújtott, közeli vihar előpostája volt.

A roppant csendben, az elhagyott erdőben egyszerre aggodalom fogta el szívemet; fejemet kezemre hajtva figyeltem a legkisebb neszre is és alig vártam Cornelist.

De hiába vártam. Percz percz után mult; a perczekből óra lett és semmi nesz sehol. Kiáltottam nevét, de nem felelt rá más, mint az erdei viszhang. Roppant félelem vett rajtam erőt, dobogó szívvel, félig nyílt ajakkal szegeztem a földre szememet, figyelve a legkisebb neszre is, halotti csend volt körülöttem, melyet egyszerre hatalmas dörrenés szakított meg, az első menydörgés.

És mintegy erre a harsány parancsszóra egyszerre megmozdult a rengeteg, a fák zúgva, suhogva hajladoztak és én a kétségbeeséstől megkettőztetett erővel sikoltottam:

— Cornelis! Cornelis!

A hirtelen jött forgószél egy perczre megszünt, ismét halotti csend lett és e csendben egyszerre megzördült közelemben a száraz falevél, — örvendezve fordultam arra, azon hitben, hogy Cornelis jön — és helyette a bokor tövéből halk zörgéssel egy nagy zöldesbarna kigyó csuszott felém.

Ugy hiszem minden gyermek irtózik ez állattól, de én jobban féltem tőle, mint a mesebeli rémektől, a boszorkányoktól, kísértetektől; minden csepp vérem megfagyott a rémülettől — és midőn a kigyó fölemelve gyűrűs nyakát felém szisszent — mint az örült ész vesztve el kezdtem rohanni, magam sem tudva merre. A helyett, hogy ritkult volna az erdő, a helyett, hogy kifutottam volna belőle, mindegyre beljebb beljebb jutottam lihegve, izzadva, az izgatottságtól és félelemtől remegve, tépett ruhában, összekarmolt arcczal, kezekkel.

A szél zúgott, tombolt fölöttem, egyik vilám a másik után lobbant, egyik menydörgés a másikat érte; végső erőmet összeszedve futottam már, öntudatlanul és göresös erővel szoritva keblemhez a kőbárányt, azt a gömbölyű fehér követ, mit mint erdei tündér Cornelistől loptam volt a réten. E perczben valami, egy vakító

villámlobbanás után, tompa zuhanással a fejemre esett... a túlzgatott idegek megtagadták a szolgálatot: eszméletlenül rogytam össze.

Szegény Cornelis ezalatt kétségbe esve keresett az erdőszélben. Az ég egyre sötétedett feje fölött, a vészharang kongott rémségesen; de ő nem látott felhőt villámot, nevetet kiáltozva futott egyik fa mellől a másikhoz, egyik bokortól a másikig. Gyenge hangját elnyelte az erdő zúgása, nem tudta hol keressen, merre fusson. De ekkor a szél messze távolból egy kétségbeesett sikoltás hangját hozta töredezőve hozzá, — erre elkezdett a hang után rohanni tüskönbokron át, nem sejtve, hogy én ép ily rémülten futok előle.

Abban a perczben látott meg és ért utol, a melyben a rám esett madártészekről eszméletlenül rogytam a földre.

Pár percz múlva föleszméltem és görcsös erővel szoritottam át nyakát karjaimmal, nem tudtam szólni.

— Hogy jutottál ide az Istenért? — szólt libegve, fulladozva törülve le a verejtéket homlokaról.

— Oh Cornelis, egy kigyó...

— Már megint a kigyó! Hányszor mondtam már el bátorításodra, hogy itt a mi vidékünkön mérges kigyók nincsenek. Valami jámbor sikló vagy eféle ártatlan állat lehetett. Aztán így, ennyire elfutni tőle! Csak nem képzeted, hogy az a kigyó üldözött?

— De sziszegett Cornelis — és én mindig hallottam a nyomomban sziszegni.

— Mondom. Azt hitted, hogy fut utánad — lába nélkül.

Roppant menydörgés rázta meg a földet, a villám az erdőben egy fába csapott, a zápor valóságos felhőszakadássá változott, aztán a jég mint kavicszapor hullott reánk, átlukasztva a fák lombját, leveleit.

Rettenetes volt a vihar. Félelmünkben leterdeltünk a vizes fűre és imádkozva, remegve néztük a borzasztó harczt, mit ég és föld vívott. Ruháinkról csorgott a víz, hajunk homlokunkra tapadt, minden tagunk fájt a hulló jég csapásaitól, reszkettünk a hidegtől, de nem panaszkodtunk, a félelem elvette ajkunkról a szót.

Majd egyszerre megszűnt a jég, a zápor is mind ritkábban szűrődött át a fa levelein, a dühös szél lecsillapult, helyette csak könnyű szellő suhogtató a fák megtépett lombjait, honcát az esőcseppek pattogva hulltak reánk.

(Folytatás köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Magyarország szesztermelése. Magyarország szesztermeléséről és szeszadó-bevételeiről szeptember havában az új termelési időszak első hónapjában, illetékes közlések alapján a következőkben ismerteti a Bud. Corr. az ideiglenes számolásoknak hivatalosan megállapított eredményét: 1. Hivatalos megállapodás szerint a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdekből termeltetett 6,273.448 hektoliterfok. 2. A termelési adó alá eső szeszfőzdekből a termelési adó lefizetése mellett termeltetett 754.092 hektoliterfok. 3. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban, valamint Bosznia és Herzegovina területéről szeszfinomítóba és szabadraktárakba fogyasztási adóval terhelten behozott 21.357 hektoliterfok. 4. A fogyasztási adó lefizetése mellett szeszfőzdekből, szeszfinomítókból és szabadraktárakból elszállított 6.428.291 hektoliterfok. 5. Fogyasztási adóval terhelten elszállított és pedig: a) a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, valamint Bosznia és Herzegovina területén fekvő vállalatoknak 531.729 hektoliterfok; b) a vámvonalon át való kivitelre 2.402.069 hektoliterfok; c) másnemű adómentes czélokra 583.244 hektoliterfok. 6. Az adó lefizetése mellett elszállított szeszmenyiségnek megfelelő fogyasztási adó

2,249.917 frt 15 kr.; a termelési adó 263.932 frt 20 kr.; az összes szeszadó 2,513.849 forint 35 krajczár.

A magyar államvasutak bevételei. A félhivatalos Bud. Korr. jelenti: A magyar államvasutak igazgatósága e folyó évben a mai napig 12,368.000 frt bevételi fölösleget szolgáltatott be a központi állampénztárba.

— **A pécsi sertéshizlaldában** f. hó 29-én a sertés állomány: 946 drb kövér, 598 drb félkövér, 199 drb sovány, 321 drb süldő sertés volt. Árak: kövér válogatott minőség szerint 45—46 kr. kilogrammonként, páronkénti 45 kilogramm élet leszámítással; süldők 30—35 kr. kilogrammonként élősúlyban. Kukoricza 6 frt 70 kr. m.-m., árpa 6 frt 40 kr. m. m. Darálás 50 kr. m. m.

— **Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.**

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Nagy pipás. A dohánygyár, ha közepeszerű „üzemű”, mint a milyen lenne a pécsi is — ha lenne — 800—1000 munkásnőt és férfit foglalkoztat, ami körülbelül 200.000 frt évi forgalomnak felel meg. Az állam egy jövedő-mameluk-várostól nem szokott egyebet követelni, mint csak a telket és az építés arányához képest bizonyos mennyiségű téglát.

T. L. A vasuti menetrend közlése nem olyan könnyű dolog, mert sok helyet foglal el, s ez idő szerint nem rendelkezünk akkora helylyel. Alkalmilag azonban — kisebb terimére szorítva — közölni fogjuk. A menetrend egyébként október 1. óta vajmi keveset változott; a budapest pécsi éppen semmit, a pécs-barcs-mohácsi változásait pedig csak nemrég közöltük.

N. S. A „Hervadtan hull”-ra a szerző maga már megadta az üzenetet a levelező lap alján; pedig a gondolat megérdemelné az avatott, technikában erős kéz munkáját.

Pp—f. Ön miniszternek született. Mi csak sok rossz irást el tudunk olvasni, mert szokva vagyunk már hozzá, hanem ezt a strucz-kaparást még mi sem tudtuk kibetűzni. Irja meg még egyszer, de — a más ember kezével.

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1891. évi október hó 24-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számítatnak.	
Bucka) őszi — frt — — frt —) tavaszi — „ — — „ —) új 10 „ 10 10 „ —
Kétazeres) ó — „ — — „ —) új 9 „ 90 9 „ 80
Rozs) ó — „ — — „ —) új 9 „ 80 9 „ 70
Árpa) őszi — „ — — „ —) tavaszi 7 „ — 6 „ —) új — „ — — „ —
Repeze) — „ — — „ —
Bükköny) széna 5 „ — 4 „ 80
Kukoricza) ó — „ — — „ —) új 4 „ 70 4 „ 50
Széna) ó 2 „ 50 2 „ —) új — „ — — „ —
Szalma) 2 „ — 1 „ 80

Kinalat: erős (mintegy 600 gabonaköcsi volt a piacon).

Laptulajdonos:
NAGY FERENCZ.

Felölös szerkesztő:
HAKSCH LAJOS.

NYILT-TÉR.)*

Med. Univ.

Dr. Wallerstein Bódog

szülész, nő- és gyermekorvos,

rendel új lakásán, a Majláth-téren (az irgalmassrend új épületében) d. e. 11—12-ig d. u. 1/2—1/3-ig.

Fogorvosi műtéteknek rendelő idő d. u. 1/3 órától kezdve.

„Egy — legalább 6 gymn. osztályt végzett, s a jegyzői pályára készülő —

jegyzői gyakornok

esetleg **segédjegyző** nálam azonnal felvétetik.

Magyar-Szék, 1891. október 28.

Schmellás Antal
körjegyző.

Original
SELTERS-VIZ

Kellemes természetes asztali- és gyógy-víz (Nassau), mely elnyálkásodás-, hurut-, rekedtség-, hólyag és gyomor-bajokban jónak bizonyult.

Tessék határozottan „Eredeti” Selters-vizet kérni, mely kupakkal, vignettával és a dugón „Eredeti” felirattal van ellátva. — Raktáron mindenütt.

Seltersi vízszállítás Selters-Weiburgban (Nassau)

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy

ügyvédi irodámat

a mai napon Kisfaludy-utca 5. sz. a. házba (m. k. főposta közelében) tettem át.

Pécsen. 1891. október 26.

Dr. Nick Alajos,
ügyvéd.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Hirdetések:

Pénzbeszedő

ki 100—200 frt biztosítékot adhat, egy helybeli gyári raktárnál azonnali alkalmazást nyerhet; czim a kiadóhivatalban.

Becsét veszti

a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk. Az étvágy gerjesztésére úgy mint minden-nemű gyomor-bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe:

Egger dijjutalmazott Szódapasztillait.

Kapható 30 kros eredeti dobozokban a monarchia összes gyógyszer-tárában, valamint az **Egger A. fia** gyógyszer különlegességi gyárában.

Pécsen: Sipőcz Ist., Erreth János, Göbel Kálmán, Zsig László és az irg. rend gyógyszer-tárában. Mohácson: Luiszer Viktor és Szendrey Jenő gyógyszer. Siklóson: Szentgyörgyi Mór és Petrasch S. gyógyszer. Pécsváradon: Dvorszky Béla gyógyszer. Dárdán: Czingelly örök és Dermár Pál gyógyszer. Sásdon: Maudák Gy. Sándor gyógyszer. Szt.-Lőrinczen: Szilágyi György gyógyszer. Szigetvár: Salamon Gyula és Visy Sándor gyógyszer. Bonyhádön Eibach Odön gyógyszer.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerházában.

Pécsett kapható: Sipőcz István, Zsiga László, Erreth János és az Irgalmasok gyógyszerházában; Reeh Vilmos és Spitzer fia kereskedésében.

14381. sz.
polg. 1891.

Hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy

Birján község még felosztatlan közös legelőjének

egyénekenkénti felosztása tárgyában az előnyomozások teljesítése s a szavazatok kivételére **Birján község házában 1891. évi november hó 25-ik napjának d. e. 9 óráját** kitűzte, melyre a közös legelőre jogosultsággal bírókat oly hozzáadással idézi meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés bevárása nélkül érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

Pécsett, 1891. október 20-án mint birtok-bírószág.

Sávell Kálmán
elnök.

Horváth
jegyző.

Van szerencsénk a t. közönség becses figyelmébe a legdiszesebb és a legnagyobb választékú

sirkoszoru raktárunkat
meglepő olcsó árak mellett ajánlani;
továbbá ajánljuk a

Mindenszentek napján

szokásos sir- és sirboltok feldiszipítését és fényes kivilágítását. A szükséges lámpákat kölcsönözzük, kívánatra egyenruhás díszört is állítunk, intézetünk oly nagyban és gazdagon van felszerelésekkel berendezve, hogy minden tekintetben a legmagasabb igényeknek képesek vagyunk megfelelni, **oly olcsón**, hogy más vállalat arra nem képes.

Számos megrendeléseket kérve maradunk tisztelettel

„Kegyelet“ első pécsi dísz-temetések rendező intézete

Ópósta-utca 22. sz. saját házában.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen.

4077. sz.
1891.

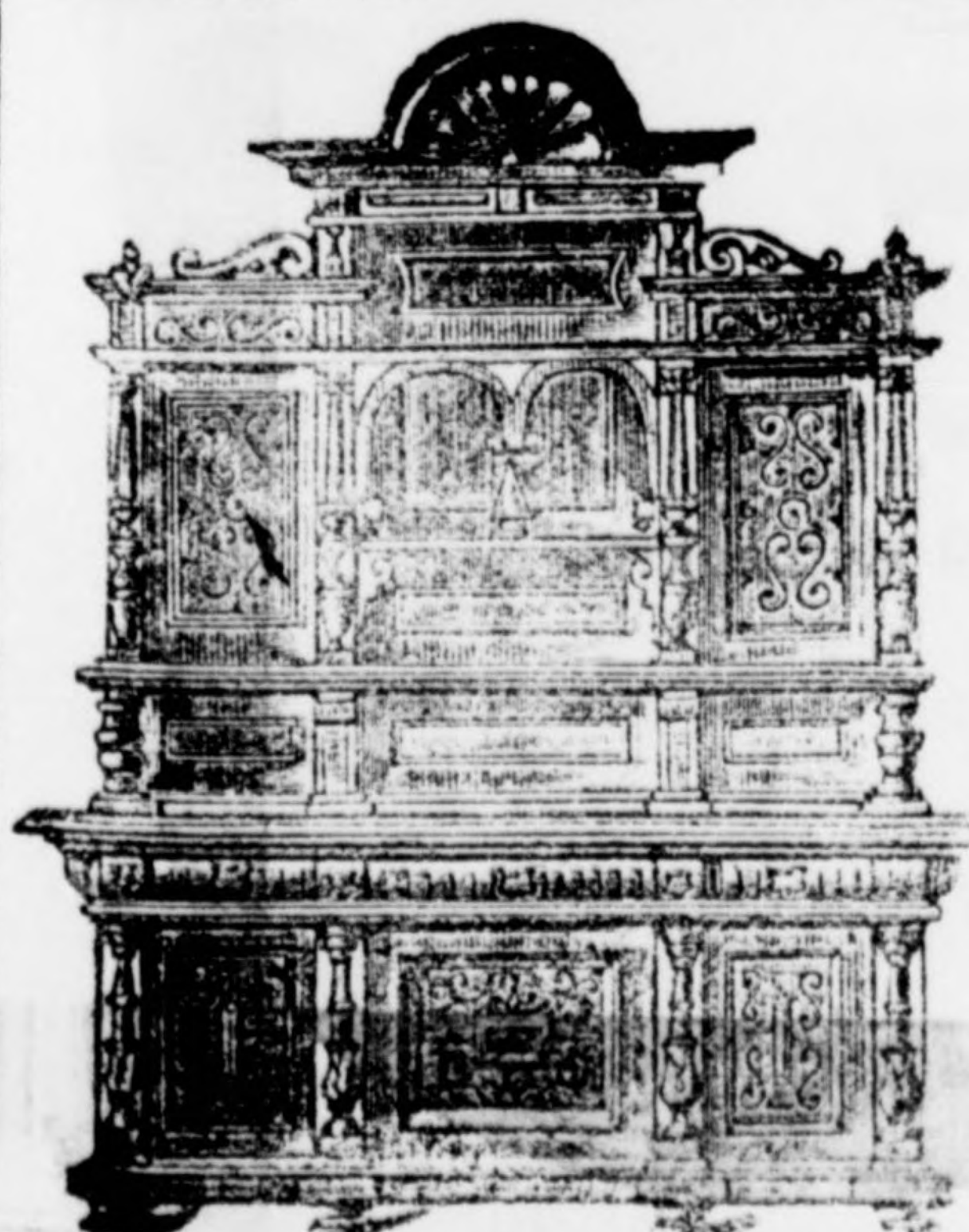
Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Uszanovics Peró tényei, úgy Jankovits Milos hg.-szőlősi lakos mint csatlakozó végrehajtónak Radics Jostó hg.-szőlősi lakos végrehajtást szenvedett elleni 184 frt 44 kr. tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében a dárdai kir. járásbírószág területén levő Hg.-Szőlős községben fekvő a hg.-szőlősi 455. sz. tjkvben felvett 259 hszsz. fekvőségre s az azon épült, de tklvileg ki nem tüntetett házra az 1881 : 56. t. cz. 156. §-a elapján egészben s így a társtulajdonosokat illető részekre is 419 frt, a hg.-szőlősi 433. sz. tjkvben felvett 691. hszsz. fekvőségre ugyan csak egészben 163 frt, — az 1127. hszsz. fekvőségre alperest illető 1/4 részére 50 frt 25 kr. az 1380. hszsz. fekvőségre adóst illető 1/4 részére 50 frt 25 kr. végül a 1816 hszsz. fekvőségre egészben az árverés 47 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi november hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Hg.-Szőlősön a községi illetve a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szendékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 41 frt 90 krt, 16 frt 30 krt, 5 frt 2 krt, 5 frt 2 krt és 4 frt 70 krt készpénzben avagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán a kir. bírószág mint tklvi hatóság-nál 1891. évi augusztus hó 26-ik napján.

Jobst Béla
kir. albiró.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stylszerűen berendezett **alvó-, dísz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

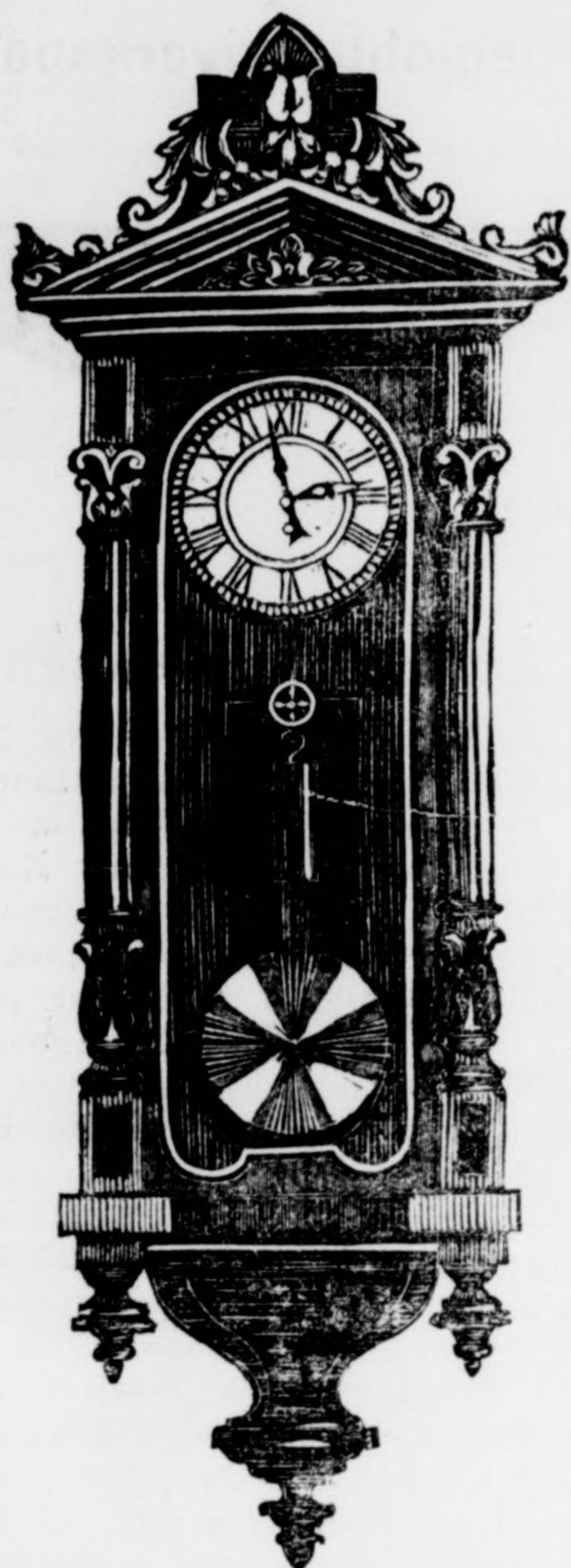
Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására hozni, hogy a **Pécsett** már 1780-ik évben alapított

arany-, ezüst-, ékszer- és órás-üzletemet

1891. évi október hó 1-én Király-utca 1. sz. házba (Bazár-épület) helyeztem át, mely helyiséget a jelen kornak megfelelőleg díszesen berendeztem.

Raktáromat tetemesen megnagyobbítva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bármily igényeknek a lehető legjutányosabb ár mellett megfelelhettek.

Különös figyelembe ajánlom nagyválasztéku minnennemü

óra-, arany-, ezüst-, ékszer- és különleges-áru-raktáromat,

melyben minden tárgy a m. kir. főfémjelző hivatal által fémjelezve van.

Továbbá nagy választéku legjobb minőségü Alpaca-(China) ezüst raktáromat gyári áron.

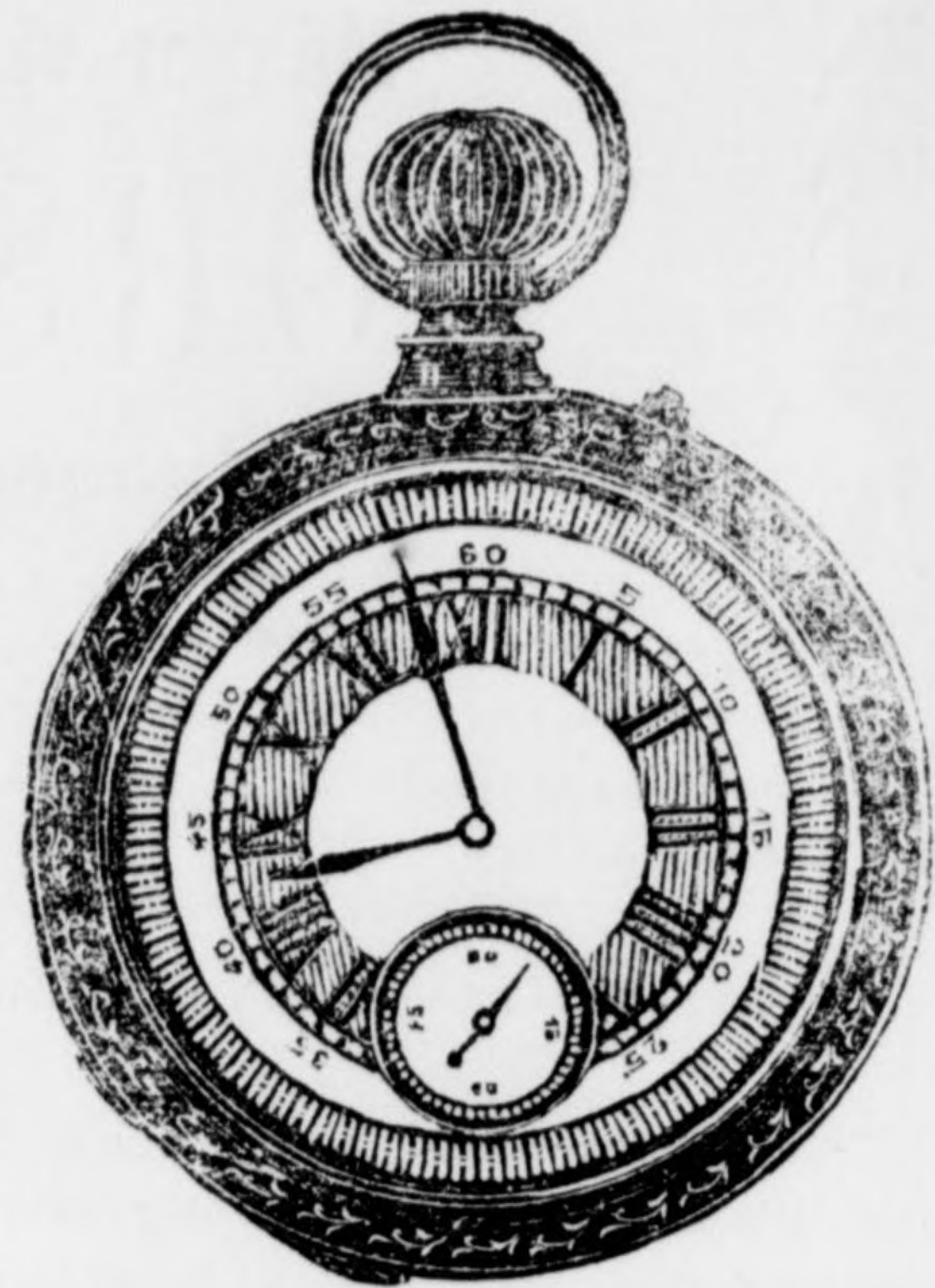
Bárminemü javítások műhelyemben a legjutányosabb árért elkészíttetnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A n. t. közönségnek becses pártfogását kérve, maradok mély tisztelettel

Schack Ferencz,

aranyműve ékszerész és órás.

Ébresztő-óra. Ára 3 frt.

Taizs József Pécsett.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, író-szer és papirkereskedésében kapható:

Valódi „Anthracen-ténta.”

Valódi „Alizarin-ténta.”

Valódi „Király-ténta.”

Valódi „Gallus-ténta.”

Kökorsókban és üvegekben. (Külföldi és hazai gyártmány.)

➡️ Piros és kék ténta. ➡️

Pecset-viasz, pecset-festék.

Autograph-ténta és festék.

Fekete és színes írónok.

➡️ Radir-gumi, gumi arabicum, oldva. Tollak és tollnyelek. ➡️

Író-, fogalmai és itatós-papírok.

Eau de Labaraque,

kitinó szer tinta-, vörösber- és gyümölesfoltok eltávolítására fehérenemüből és papírról.

Stephanie-Mille

50 finom levélpapír és 50 levélboríték
díszes dobozban 70 kr.

Jelző ténta, kimoshatatlan.

➡️ s minden e szakmába vágó czikk. ➡️